

aby byla bohatá či mocná nebo usilovala o moc, zbloudí, jako se stalo v dějinách mnohokrát a jak k tomu dochází v našem životě, když chceme mít jiné světlo, jež není Pánovo, tedy svoje vlastní světlo.

Když je církev věrná naději a svému Ženichovi, má radost, že od Něho dostává světlo a v tomto smyslu je „vdovou“, je v očekávání jako měsíc vzhledem k slunci, které vyjde.

Je-li církev pokorná, je-li chudá a také vyznává-li svou ubohost, kterou máme všichni, pak je církev věrná. Říká-li církev: „Jsem tmavá, světlo dostávám odtamtud!“, prospíváme. Prosme tuto vdovu, která je zajisté v nebi, prosme ji, aby nás učila být takovouto církví, abychom v životě dávali vše, co máme, a nic si nenechávali pro sebe. Všechno Pánu a bližnímu. Pokorně. Bez samolibosti z toho, že máme svoje vlastní světlo, a v neustálém hledání toho, které přichází od Pána.

papež František – kázání v Domě sv. Marty. 24. 11. 2014

Společnost potřebuje změnu myšlení. Bez pochopení a praktikování nezištnosti nebude fungovat. Děláme obrovskou službu společnosti, když vychováváme lidi k tomu, aby darovali ze solidarity potřebným, aby věnovali svůj čas a své síly. (...)

Z čeho roste potřebná změna myšlení a kultura Božího království? Z víry, z vědomí, že člověk je Bohem milován a obdarován. Počínaje existencí, schopnostmi a možnostmi, a konče vírou, poznáním Boha a vědomím, že všechno je nezasloužený dar - milost. Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte (Mt 10,8). (...) Sociální aspekt křesťanství vyrůstá z Ježíšova tvrzení: Co jste učinili jednomu z těch mých nejmenších, nejpotřebnějších bratří, mně jste učinili (Mt 25,40). Jde o základní zásadu křesťanství. Bez konkrétních projevů lásky k člověku není možné milovat Boha, být dobrým křesťanem. V Janově listě čteme: Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, jak může milovat Boha, kterého nevidí (1J 4,20)? Znevýhodnění nejsou ani chudí, protože kvalita činu, či velikost daru se hodnotí především podle velikosti lásky, jak ukázal Ježíš na příkladu chudé vdovy, která dala do chrámové pokladnice vše, co měla, i když to byly jen dvě drobné mince (Mk 12,42-44). Na nové evangelizaci, na budování nové kultury Božího království tedy může mít podíl každý z nás.

Jan Graubner – Ročenka matice velehradské 2014

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Daniel J. Harrington – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Jeroným Horák – Ježíš v evangeliu podle Marka; Meinrad Limbeck – Evangelium podle Marka – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

Další texty v týdnu

Po: Ez 47,1-2.8-9.12; 1 Kor 3,9c-11.16-17; Jan 2,13-22

Út: Mdr 2,23-3,9; Lk 17,7-10

St: Mdr 6,1-11; Lk 17,11-19

Čt: Mdr 7,22-8,1; Lk 17,20-25

Pá: Kol 3,12-17; Mt 25,31-46

So: Mdr 18,14-16; 19,6-9; Lk 18,1-8

32. neděle v mezidobí – cyklus B

8. listopadu 2015

³⁸Ježíš učil zástupy: „Varujte se učitelů Zákona! Chodí rádi v dlouhých řízách, mají rádi pozdravy na ulicích, ³⁹první sedadla v synagogách a čestná místa na hostinách; ⁴⁰vyjídají vdovám domy pod záminkou dlouhých modliteb. Ty stihne tím přísnější soud.“ ⁴¹Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. ⁴²Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. ⁴³Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice.“ ⁴⁴Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí.“

Mk 12,38-44

Úvod k meditaci

Velikost daru se nepočítá podle toho, kolik kdo dal, nýbrž podle toho, co mu zbylo. (sv. Ambrož)

Výklad biblického textu

Kontext: Tato perikopa se nachází v kontextu Ježíšova působení v Jeruzalémě (Mk 11,1-13,37), které předchází pašijové události (Mk 14,1-15,47). Ježíšova činnost v Jeruzalémě se soustředila téměř výlučně na chrám. Tato skutečnost není zřejmá pouze z textu evangelia, nýbrž ji potvrzuje sám Ježíš svými slovy při svém zatčení: *Býval jsem den co den u vás v chrámě a učil* (Mk 14,49). Ježíšova činnost v Jeruzalémě začala událostí vyčištění chrámu, kde zpřevracel stoly směnárníkům a lavice prodavačům (Mk 11,15-19), a dospěla svého vrcholu v dotazu na synovství Mesiáše (Mk 12,35-37). Během svého pobytu v Jeruzalémě Ježíš projednal důležité otázky se svými odpůrci. Jednalo se o několik sporů ohledně zásadních otázek: spor o Ježíšovu pravomoc (Mk 11,27-33), spor o daň císaři (Mk 12,13-17), spor o vzkříšení (Mk 12,18-27), spor o největší příkázání (Mk 12,28-34) a o synovství Mesiáše (Mk 12,35-37). Po těchto sporech Ježíš vyslovuje varování před učiteli Zákona (Mk 12,38-40) a chválí jednání vdovy (Mk 12,41-44). Tyto dvě poslední události ukončují veškeré Ježíšovo vyučování v chrámě a Ježíš chrám definitivně opouští.

v. 38: Učitelé Zákona jako znalci Zákona jsou duchovními vůdci lidu, kterému ukazují, co je třeba dělat podle Boží vůle. Jsou rovněž nejurputnějšími Ježíšovými protivníky. Již krátce po tom, co Ježíš zahájil své veřejné působení, o něm prohlásili, že je posedlý Belzebubem. V evangelním vyprávění vychází neustále najevo protiklad mezi nimi a Ježíšem, který kritizuje chování těchto učitelů Zákona a rázným způsobem před nimi

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
1 Král 17,10-16
2. čtení:
Žid 9,24-28
Evangelium:
Mk 12,38-44

Srovnání:
Mt 23,1-14;
Lk 20,45-47;
Lk 11,43;
Lk 21,1-4;
2 Král 12,10

varuje lid. Nechce je stavět do špatného světla, ale chce zabránit tomu, aby lid obdivoval jejich chování a napodoboval je. Učitelé Zákona stále staví do středu pozornosti svou vlastní osobu. Chtějí, aby se s nimi jednalo všude s patřičnou ctí.

To, co vytyká Ježíš učitelům Zákona, to také vytykal svým učedníkům. Učedníci se totiž mezi sebou dohadovali, kdo je z nich největší (Mk 9,34). Ježíš jim skrze své vyučování sdělil, že služba je jedinou cestou k pravé velikosti (Mk 9,35-37).

v. 40: vyjídají vdovám domy – Vdovy a sirotci jsou pokládány za sociálně slabé osoby a nachází se tak pod mimořádnou Boží ochranou (Ex 22,21-23). Kdo jejich situaci zneužívá, proviňuje se proti přikázání lásky k bližnímu.

pod záminkou dlouhých modliteb – Podobná zvrhlost nastává, když se někdo modlí na odiv lidem. Tím popírá nejnvtřnější význam modlitby.

v. 41: proti chrámové pokladnici – Do chrámové pokladnice se vkládaly poplatky a dary. Dárci nevhazovali dary sami, nýbrž je dávali kněžím, jim oznámili velikost daru a účel, na který je přinášén. Kněží dary zanášeli do seznamů a kontrolovali platnost mincí a hlasitě vyvolávali jejich hodnotu.

v. 42: Přišla také jedna chudá vdova a dala – Neprosí, ale ve své chudobě je schopna dát.

dvě drobné mince – Mohla dát jen jednu minci a druhou si nechat. Ježíš ví, že je to všechno, co má.

asi tolik jako pár halířů – Marek svým římským čtenářům vysvětluje, že je to asi tolik jako *kvadrans* – broznová mince o hmotnosti 3 g; u starých Římanů se platil *kvadrans* za jednu lázeň. Jedná se skutečně o nepatrný finanční obnos, který se obvykle dával jako almužna žebrákovi. Pro tuto vdovu by přece nemuselo být tak obtížné znovu takovýto obnos získat skrze žebrání.

v. 43-44: Ježíš nehodnotí podle měřítka kvantity, ale kvality. Chudá vdova dala celé své živobytí, její jednání je naprosto svobodné a vyznačuje se neokázalostí. Ježíš ji dává za příklad pro vyučování.

Zavolal své učedníky – Volá je, aby pozorovali, čeho si ani nevšimli a co ostatně považují za nicotné. Tato žena je svobodná vůči všem materiálním potřebám a je velkodušná ve své oddanosti Bohu. Nestará se s úzkostlivostí o to, co bude jíst, co bude pít, co si obleče na sebe (srov. Mt 6,25-34). Jinak by si musela ponechat své nepatrné zásoby. Tato vdova dává vše Bohu tím způsobem, jakého je schopna, jaký je pro ni přijatelný. Tímto způsobem vyjadřuje svou naprostou oddanost vůči Bohu. Tato žena se vyznačuje zvláštní svobodou a důstojností. Její srdce se neznepokojuje starostmi o denní chléb a nesoustřeďí se na vlastní osobu. Její jednání je naprosto odlišné od jednání učitelů Zákona.

K tématu

Drazí bratři a sestry,

bohoslužba slova této neděle nám prezentuje jako vzory víry dvě vdovy. Představuje nám je paralelně: jednu v První knize Královské (17,10-16), druhou v Markově evangeliu (12,41-44). Obě tyto ženy jsou velmi chudé a právě v této situaci projevují velkou víru v Boha. První se objevuje v cyklu vyprávění o prorokovi Eliášovi. Ten v době hladu

dostal od Pána příkaz odebrat se do Sidónu, tedy pryč z Izraele, na pohanské území. Tam potká tuto vdovu a požádá ji o vodu a chléb. Žena odvětví, že má pouze hrst mouky a trochu oleje, ale protože prorok naléhá a slibuje, že pokud jej poslechne, nebude chybět mouka ani olej, vyslyší ho a je odměněna. Druhá vdova z evangelia je zpozorována Ježíšem v Jeruzalémském chrámu u pokladnice, kam lidé vkládají své dary. Ježíš zahlédne, že tato žena dává do pokladnice dvě drobné mince. Zavolá tedy učedníky a vysvětluje, že její dar je větší než ten, který dali bohatí, protože zatímco oni dali ze svého nadbytku, vdova nabídla „všechno, co měla, celé své živobytí“ (Mk 12,44).

Z těchto dvou biblických epizod moudře kladených vedle sebe je možné odvodit cenné ponaučení týkající se víry, která se jeví jako vnitřní postoj toho, kdo zakládá svůj život na Bohu, na Jeho Slovu a naprosto v Něho důvěruje. Vdova sama o sobě představovala ve starozákonní době situaci velké nouze. Vdovy a sirotci proto v Bibli představují lidi, o které se Bůh výjimečně stará. Ztratili pozemskou oporu, ale Bůh zůstává jejich Ženichem, jejich Rodičem. Nicméně, Písmo říká, že objektivní situace nouze, v tomto případě fakt vdovství, nepostačuje. Bůh vždycky žádá naši svobodnou oddanost víry, která se vyjadřuje láskou k Němu a k bližnímu. Nikdo není tak chudý, aby nemohl něco dát. A obě naše dnešní vdovy opravdu dokazují svoji víru vykonáním skutku lásky. Jedna ve vztahu k prorokovi a druhá almužnou. Tak dosvědčují nedělitelnou jednotu víry a lásky, jakož i lásky k Bohu a lásky k bližnímu, jak nám to připomnělo evangelium minulou neděli. Svätý papež Lev Veliký, praví: „Božská spravedlnost se nevypočítává množstvím darů, nýbrž vahou srdce. Vdova z evangelia vložila do chrámové pokladny dvě drobné mince, které převážily dary všech bohatých. Žádné gesto dobroty před Bohem nepostrádá smysl, žádné milosrdenství nezůstává bez ovoce“ (Sermo de jejunio dec.mens., 90,3).

Panna Maria je dokonalým příkladem toho, kdo nabízí sebe celého s důvěrou v Boha. V této víře odpověděla Andělovi souhlasem a přijala Pánovu vůli. Maria pomoz v tomto Roku víry také každému z nás, abychom posílili důvěru v Boha a v Jeho Slovo.

Benedikt XVI. 11. 11. 2012

Rád v postavě chudé vdovy spatřuji církev, která je v jistém smyslu tak trochu vdovou, protože očekává návrat svého Ženicha... Má Jej ovšem v eucharistii, ve Slovu Božím a v chudých, to ano, ale čeká přece na Jeho návrat, ne? Toto je postoj církve. Ona vdova nebyla důležitá, její jméno se nevyskytovalo v novinách. Nikdo ji neznal. Neměla doktoráty. Nic. Nezářila vlastním světlem. Proto v této ženě spatřuji podobu církve. Velká ctnost církve má spočívat právě v tom, že nevyzařuje svoje světlo, nýbrž odráží to, které přichází od jejího Ženicha. Přichází rovnou od Něho. A když během staletí chtěla někdy církev mít svoje vlastní světlo, pochybila.

Je pravda, že někdy Pán může po svojí církvi chtít, aby měla nebo si vzala trochu světla, ale myslí se tím, že má-li církev poslání osvěcovat lidstvo, pak světlo, které jí bylo dáno, musí být pouze to, které obdržela od Krista v postoji pokory.

Všechny služby, které v církvi konáme, nám v tom mají pomáhat, tedy v tom, aby se nám dostávalo světla. Služba bez tohoto světla nemá smysl. Když si církev počíná tak,